

Forum for Natur og Friluftsliv - Sør-Trøndelag

Sandgata 30, 7012 Trondheim

Tlf.: 91369378 E-post: sor-trondelag@fnf-nett.no

16. Mai 2017

Trondheim kommune Byplankontoret
byplan.postmottak@trondheim.kommune.no

ref. 14/57597

KOPI:

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Klage – Detaljregulering av del av Nidarø

Bakgrunn

Vi mener at det i samsvar med Forskrift om konsekvensutredninger for planer etter plan- og bygningslovens § 3. første ledd, bokstav c) må utredes konsekvenser for området verdi som friluftsområde og naturverdier før denne planen kan bli vedtatt og rettskraftig. Jamfør veileder utgitt 8. juli 2015 av KLD og KMD om vurdering av vesentlige virkninger etter vedlegg III i forskrift om konsekvensutredninger etter plan- og bygningsloven, så vil tiltaket kunne medføre vesentlige virkninger for friluft- og naturområdet Nidarø.

Oppsummering og konklusjon

FNF Sør-Trøndelag klager herved på dette vedtaket fordi denne planprosessen i alt for liten grad har belyst:

- Konsekvenser og vesentlige virkninger for området funksjon som *friluft- og rekreasjonsområde*.
- Konsekvenser for Nidarøs *naturverdier*.
- Brudd på planbestemmelsene i kommuneplanens arealdel § 42.1.
- Manglende vurderinger etter Naturmangfoldlovens §§ 8-12.
- Tiltak i forbindelse med utbyggingen som berører det *nasjonale laksevassdraget Nidelva*.

Vi kan heller ikke se at det er gjort gode nok vurderinger av konsekvensene for temaene etter at høringsinnspill som spesifikt har etterlyst disse, kom inn. Vi mener at planen må behandles etter Forskrift for konsekvensutredninger for planer etter plan- og bygningslovens § 3, bokstav c) fordi planen ikke er i tråd med overordnet arealplan da det vedtatte alternativet legger beslag på minst 5 dekar som er regulert til grønnstruktur.

Vi mener kommunens vurdering av å ikke bestille planprogram og kjøre konsekvensutredning er feil, og muligens gjort på feilaktig grunnlag da vi har forståelsen av at det vedtatte planforslaget (alternativ 2) ikke forelå på det tidspunktet kommunen gjorde vurderingen om behov for konsekvensutredning. Det faktum at saken er betent og har skapt mye debatt i Trondheims offentlige ordskifte gir også være grunn til å være ekstra nøye i saksutredningene slik at folk kan være trygge på at alle mulige momenter er vurdert før man tar en beslutning. Denne type hastepanlegging bør unngås når man søker å finne de gode legitime løsningene til det beste for Trondheims befolkning.

Friluftsliv

Konklusjon friluftsliv

Trondheim kommune er per dags dato ikke ferdig med sin klassifisering av friluftsområder, men i sum så gir områdets kvaliteter grunnlag for å klassifisere området som et svært viktig friluftsområde med regional og nasjonal verdi. I planen omtales det at opparbeidede parkarealer vil øke og således vil friluftsverdien bli større, men bygging av et så dominerende bygg, med doblet høyde og en god del større arealbeslag enn dagens situasjon, vil føre til at store deler av området vil bli skyggelagt slik at en svært viktig del av områdets kvalitet går tapt. Økt arealbeslag vil også virke fortrengende. Dette mener vi er en vesentlig virkning for friluftslivet jf. Forskrift om KU etter PBL §3, og vi kan ikke se at et tiltak av dette omfanget er konsekvensutredet på overordnet nivå.

Innledning friluftsliv

Nidarø er et bynært natur- og friluftsområde i Trondheim sentrum som fungerer som et utfartsmål i seg selv og som korridor til andre friluftsområder i byen. Det er nå vedtatt av stortinget at vi skal ta vare på de nære friluftsområdene for å stimulere til god folkehelse¹. Meldingen går i korte trekk ut på at friluftsområder og korridorer til dem, skal være nærmere enn 500 meter fra våre bopeler for at de skal fungere effektivt. Nidarø fungerer som en grønn lunge med det største grøntarealet innen denne rekkevidden for folk på Ila, Øya og i Midtbyen (vedlegg 1). Grøntarealer i denne delen av Trondheim er ekstremt verdifulle knapphetsressurser som er viktige for folkehelse, bolyst og trivsel.

Tilrettelagt sti i strandsonen

Nidarø har opparbeidede stier langs elva i naturpregede arealer som er ekstremt verdifulle for omtrent hele Trondheims sentrumsbefolkning. Området er universelt utformet med godt tilrettelagte stier og benker. Strandsoner er svært verdifulle turområder, og opparbeidede strandsoner med god tilgjengelighet for alle lag i befolkningen i så befolkningstette områder er ganske sjeldent. Nylig har området blitt knyttet sammen med andre turarealer ved at Trondhjems Turistforening har opparbeidet sin nye urbane tursti, «Midtbyrunden», hvor promenaden på nordøstsiden av Nidarø utgjør en viktig del av stien.

1

<https://www.regjeringen.no/contentassets/9147361515a74ec8822c8dac5f43a95a/no/pdfs/stm201520160018000dddpdfs.pdf>

Populært fiskeområde

Strandsonen rundt hele Nidarø er også attraktiv og populær for lakse- og ørretfiskere. Fiskevaldet «Bykortet» gir fiskeinteresserte mulighet til å fiske storlaks i bynære arealer, noe som er ganske unikt. I 2016 ble det solgt et hundretalls fiskekort på valdet, hvor flesteparten var sesongkort som gir adgang til å fiske hele sesongen. Valdet er kjent som «folkevaldet», og er et svært viktig for rekrutteringen av nye fiskere på grunn av god tilgjengelighet og lav pris.

Store opplevelseskvaliteter

Opplevelseskvalitetene på Nidarø er helt spesielle. Det er registrert over 100 fuglearter i området, og mange av dem er sjeldne. Når man tar i betraktning at dette er midt i byen nært der mange bor, og med god tilgjengelighet for myke trafikanter og kollektivreisende, samt den gode tilretteleggingen som finnes her, blir området svært verdifullt for å oppleve og studere naturmangfold på nært hold.

Naturverdier

Konklusjon naturverdier

Strekningen fra Nidarø og opp til Øvre Leirfoss representerer det viktigste og mest kritiske partiet av Nidelva for å opprettholde en grønn korridor med rikt arts mangfold i og gjennom sentrale deler av Trondheim kommune. Området er viktig for å bevare kontinuitet i Nidelvkorridoren som et kjerneområde for biologisk mangfold. I planen etterlyser vi vurderinger rundt naturmangfoldlovens §§ 8-12. Videre må det utredes hva den planlagte høye bebyggelsens økte skyggeeffekter gjør for livet og naturverdiene i randsonene av elven, i tillegg til det økte bygningsvolumet med økt arealbeslag. Dette behovet understøttes av KMDs og KLDs veileder om vesentlige virkninger etter vedlegg 3 i KU-forskriften. Hvor det under bokstav D) om vesentlige virkninger for naturtyper med verdi A eller B står presisert:

«For tiltak som er plassert utenfor, men nært inntil avgrensede lokaliteter av utvalgte, trua eller verdifulle naturtyper eller økologisk funksjonsområde for prioriterte arter og viktige funksjonsområder for trua arter, må det gjøres en konkret vurdering av om tiltakets egenskaper likevel vil kunne medføre vesentlige virkninger».

Og videre: *«Det er også viktig å vurdere andre forhold som eksempelvis støy, støv, lyssetting, forurensende utslipp og ferdsel som følge av tiltaket. Selv om et viktig funksjonsområde for en art ikke bygges ned eller blir direkte påvirket av et tiltak, kan de indirekte virkningene bli vesentlige.»*

I bestemmelsene til kommuneplanens arealdel for Trondheim kommune § 42.1 står det: *«Innenfor bestemmelsesområde Nidelvkorridoren skal det tas særskilt hensyn til natur, landskap, kulturminner og friluftslivsinteresser».* Tiltaket er mest sannsynlig i strid med denne bestemmelsen.

Vurderinger etter Naturmangfoldlovens §§ 8-12 skal ligge til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. I planbeskrivelsen står det kun henvist til at vurderinger

rundt §§ 8-12 er gjort, men ikke på noen måte fremkommer bakgrunnen eller grunnlaget vurderingene er gjort på.

Innledning naturverdier

Nidarø er en del av Nidelvkorridoren som er et svært viktig viltområde i Trondheim med verdi A. Nidarø er i dag grenseområdet hvor elvebredden langs nidelvkorridoren går fra å være dominert av bebyggelse og havneanlegg til å få en mer uberørt natur med grønn randsoner. De stedbundne naturverdiene øker tilsvarende. Eksisterende bebyggelse og havneanlegg fungerer dessverre som innsnevringer av nidelvkorridoren og det er meget viktig at nidelvkorridoren opprettholdes med grønne randsoner uten ytterligere inngrep som fører til reduksjon av dens funksjon.

Multiconsults rapport som beskriver følger for naturkvalitetene i området er skrevet på et feilaktig grunnlag da det planforslaget som nå er vedtatt er vesentlig endret i forhold til originalutkast som rapporten ble skrevet på bakgrunn av. Premisset var også da at en konsekvensutredning ikke var nødvendig, men i rapporten presiseres det behov for en konsekvensutredning for å ytterligere kartlegge kvaliteter og sårbarheter.

Fugler

Nidarø er et viktig område for flere ulike typer vannfugl og fugler tilknyttet våtmark i Trondheim. Elva og grøntarealene fungerer som habitater med gode næringsforhold gjør området attraktivt for fugler. Over 100 ulike fuglearter er sett her, og området er spesielt viktig for en rekke fugler tilknyttet våtmark og ferskvann. Flere av disse figurerer på den nasjonale rødlisten fra Artdatabanken, deriblant hettemåke (sårbar, VU), fiskemåke (nær truet, NT), taksvale (nær truet, NT) og sandsvale (nær truet, NT).

I deler av Nidarøområdet kommer man tett på fuglene. At fuglene har fortsatt har friareal i området rundt de gjør at likevel tiltrekkes dette området, også fuglearter som ikke er spesielt ute etter den maten fugleforingen i området gir. Den grønne randsonen, elvebredden og elven ved Nidarø skaper en rekke habitater og rasteområder for fugl som gjør at de kan oppholde seg i området, og sikrer fuglene mot for mye forstyrrelser. Randsonen sikrer at en rekke arter fortsatt hekker i området. Vi er bekymret for at utbyggingen med sine fortregende virkninger og en anleggsfase hvor fastsatte hensyn til viltet ikke er ivare tatt blir gjennomført når konsekvensene av tiltaket ikke er klarlagt. Når det gjelder anleggsfase så kan det nevnes at tiltakshaver rett før påske 2017 begynte på gravearbeid i elvestrengen uten å ta hensyn til at dette er den mest sårbare tiden for hekkende fugler i strandsonen.

Viktig naturtype

En del av det berørte området er en gråor-heggskog med B-verdi (vedlegg 2). Denne består av nevnte treslag i naturtypebeskrivelsen i tillegg til en del edelløvskog av alm, lønn og rike arter som selje og rogn. Truslene mot artene er i hovedsak menneskelig påvirkning i form av f. eks hageavfall som deponeres. Her er vi svært interesserte i å få klarlagt hvilke effekter den økte skyggeleggingen av naturtypen vil ha for opprettholdelsen av dens økologiske funksjon og integritet. Støyproblematikk og endret akustikk som følge av at en så stor konstruksjon nå blir satt opp helt inntil kantsonene, bør også undersøkes når konsekvenser for naturverdiene skal utredes.

Nasjonalt laksevasdrag.

Det er satt som rekkefølgekrav i planbestemmelsenes § 10 at det skal etableres en universelt utformet forbindelse til Ilen kirke før ny bebyggelse kan tas i bruk. Det er lite sannsynlig at dette kan la seg gjøre uten av man gjør nye inngrep i Nidelva. Et inngrep i elvestrengen er ikke drøftet eller konsekvensutredet, slik det skal gjøres, når inngrep i vassdrag som omfattes av vernebestemmelsene i nasjonale laksevasdrag skal gjennomføres. Vi vet ikke om dette tiltaket kan medføre økt risiko for villaksens overlevelse i elva, f. eks ved at viktige gyte- eller oppvekstområder blir berørt, derfor må det konsekvensutredes. Vi minner også om at kommunen har en plikt til å legge til rette for fiske – «gi et best mulig tilbud om fiske for allmennheten» jf. Lakse- og innlandsfisklovens § 23.

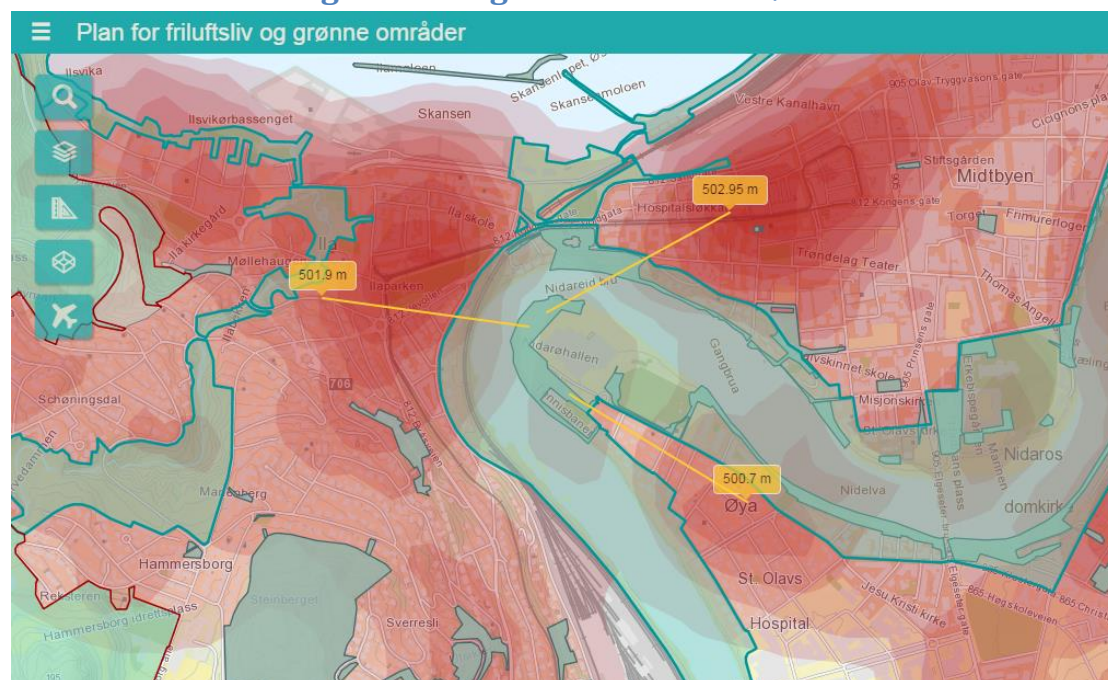
Uttalelsen støttes av: FIVH-Trondheim, Naturvernforbundet i Sør-Trøndelag, Norges Jeger og Fiskerforbund i Sør-Trøndelag, Norsk Botanisk forening Trøndelagsavdelinga, Norsk Ornitologisk Forening avdeling Sør-Trøndelag, Syklistenes Landsforening, Trondhjems Turistforening og Trondheim Turmarsjforening.

*Marius Nilsen
Fylkeskoordinator
FNF Sør-Trøndelag*

Vedlegg

1. Illustrasjon av befolkningstetthet og nærhet til Nidarø

Kart med befolkningstetthet og nærhet til Nidarø

Figur 1: Utsnitt av plan for friluftsliv og grønne områder i Trondheim.
Svakt grønne områder (eks Nidarø) er opparbeidede grøntarealer og de mørkegrønne strekene er grøntkorridorer. Rødfargen blir mørkere med høyere befolkningstetthet. Kilde: Plan for friluftsliv og grønne områder, Trondheim kommune – høringsforslag.